

БЕЛАРУСКАЯ КРЫНІЦА || BIEŁARUSKAJA KRYNICA

Pałityčnaja, hramadzkaja i litaraturnaja gazeta.

Adres Redakcyi i Administracyi:
WILNIU, ZAWALNAJA 1-1 (Wilno, Zawalna 1-1).
Redakcyja adčynienia ad 9 hadz. ran. da 4-aj uwieč.

HAZETA WYCHODZIĆ RAZ U TYDZIEŃ.

Košty wydawańnia pakrywajuć składki.
Składka u hod 4 zäl., na paňhoda — 2 zäl.,
na 3 miesiacy — 1 zäl.

Да праграмнай кніжыцы

(У справе абнаўлення БХД).

Я стары беларус. Да партыі фармальна я не належу анікай. Працују аднак у БХД, бо гэта ў Зах. Беларусі адзіная беларуская арганізацыя, якая стойка і аткрыта ўжо ад многіх гадоў працуе для добра беларускага працоўнага народу.

Справа абнаўлення БХД, як справа сапраўды насыпешая, мяне дужа зацікавіла і я съляджу яе ўважна. З папярэдніх артыкулаў на бачынах «Бел. Крыніцы» ў справе гэтай выясняліася сапраўды многае. У далейшым, спадзяюся, выяснянца належна і ёсё іншае.

У дапяперашній дыскусіі выявіліся дэльце, на першы пагляд праціўныя сабе, думкі што да спосабу разважання справы абнаўлення БХД. Аўтары адных артыкулаў жадалі-б менш пісаць агульна, а больш конкретна, на даючы сваім думкам форму кароткіх праграмных пунктаў, якія ўвойдуць у праграмную кніжыцу. Другі-ж узноў крху насымешліва адносяцца да праграмнай кніжыцы, а найбольш налягаюць на агульную дыскусію, на агульнае і поўнае выясняненне ўсей справы.

А мне здаецца, што добра думаюць адны і другі і што іх думкі сабе ані троха не піречать, а ўзаемна дапаўняюцца. Тады толькі можна стварыць праграму арганізацыі і надрукаваць яе пунктамі ў асобнай кніжыцы, калі ёсі справа будзе, як сълед, выясняна, калі будзе што пісаць у гену кніжыцу. Узноў-жа, ясная реч, як можна насымічацца і з кніжыцы, бо ѹ такая патрэбная, як для сяброў арганізацыі, так і для ўсяго народу, для добра якога арганізацыя працуе. Даўся гэта, як мне здаецца, у далейшым было-б дужа пажадана, каб тыя асобы, якія будуць пісаць аб справе абнаўлення БХД, апрача разважання ў сваіх тэорэтычных аб гэтым, адначасна, напрыклад пры канцы, думкамі сваім і мяркаваннямі надавалі формуючыя крэтынскіх кароткіх пунктаў. Ды праўду кажучы, усе тэорэтычныя разважанні розных асаб на бач. «Бел. Кр.» у справе абновы БХД мусіць-жа скончыцца канкрэтнымі вывадамі, паасобнымі пунктамі, праграмнай кніжыцай. І да таго, мне здаецца, што гэта конcretная праца труднейшая ад тэорэтычных разважанняў. Затым мне, хоць не хадзку, але чалавеку да БХД блізкаму, а да гэтай арганізацыі абноўленай у недалёкай будучыне, магчыма, яшчэ

бліжэйшаму, няхай будзе вольна спрабаваць падаць некалькі праграмных пунктаў для генай абноўленай арганізацыі. За падставу да справы фармулаваныя пунктаў, як гэта робіць і «Старонік абнаўлення», што пісаў свае „Чатыры пункты“ («Бел. Кр.» № 41), я бяру старую праграму і, ведама, тое ёсё, што ўжо на бачынах «Бел. Кр.» гаварылася і што я абгэтым усім ведаю сам.

У канцы пункту другога (у рэдакцыі „Староніка абнаўлення“) дадаць: «а так-же карыстата шляхам палітычнага і соцыяльнага змагання».

Адзел IV: «Самаўрады» (паводле старой праграмы) працягнуў ўсесь пакінуць у старой яго рэдакцыі і дадаць яшчэ адзін § 10 гэткага зъместу: «Беларусы павінны старацца, каб у самаўрады на сваіх землях выбіраць чесных і съведамых беларусаў, якія ўмеюць і хочуць працаваць для роднай асветы і дабрабыту беларускага насельніцтва».

Адзел V: «Войска» працягнуў пакінуць у старой рэдакцыі, але паставіць яго на месца «Самаўрады», а гэты апошні на ягонае месца.

Да адзелу VI: «Палітычная і грамадская свабода» § 12 працягнуў гэткі: усе грамадзяне павінны быць роўныя перад правам, а само права павінна быць так-же роўным для грамадзян». § 13 працягнуў гэткі: «У спраўах годных і ідэовых павінна быць свабода сходаў, друку, слова, сумлення, арганізацыі таварыстваў і прафесіянальных саюзаў». §§ 14 і 15 могуць астацца ў старой рэдакцыі.

Адзел VII: «Суд» можа агулам аставацца пастарому. Пратягнуў толькі з §§ 19 і 20 зрабіць адзін § 19 гэткага зъместу: „Наша арганізацыя пропоў палітычных (наглых) судоў і працоўніц съмерці“.

Можа й дрэпна я раблю, што не падаю тут пунктаў старой праграмы, якія працягнуў пакінуць. Але шкода месца ў газэце на гэта. Думаю, што хто сапраўды цікавіцца справай абноўленія БХД, той знайдзе ў старую праграму гэтай арганізацыі. Да таго-ж, думаюцца мне, як зъезд БХД апрачує сваю абноўленую праграму, то прад тым, як прыняць, праз «Бел. Кр.» падаць яе да ведама і дасць магчымасць свабодна грамадзянству выказацца аб генай праграме.

На гэтым покуль што і конччу. Ага, яшчэ справа назовы.

Новыя расейскія спробы

Пабітыя на ўкраінскім адрэзку фронту, на спыняючы зъявігі на украінізацыю царквы на Валыні, маскалі ў Польшчы зъяўрнулі ўсю свою ўвагу на беларускія землі.

Не ў пяршыню маскалю працягваць сваю лапу на чужыя землі, але ў апошні мамант гэта зъяўляецца адзіною ягонаю дошкюю ратунку.

Выкідаюць з Захаднай Украіны, вымітаюць з царкоўнага жыцця, гэта галоўнага бастыёну гусыфікацыі, — дык трэба ўмацавацца ў Зах. Беларусі і зрабіць тамака расейскую базу.

Дасюль-гэты акцыяй кіравалі Р.Б.О. і іншыя Р.Н.О., цяпер найвялікшую актыўнасць і захопнасць хоча выказаць г.зв. «Ром» (Расейская арганізацыя моладзі). У той час, як старэйшае расейск. „грамадзянства“ падсьведама згадлішыся з аканчаннем сваёй гісторычнай місіі на Зах. Беларусі перайшло на „подкожны корм“, навішае пакаленьне працуе церабіць чужыя грунт дзеля будучай, а мо'й сучаснай „Матушкі Rossii“.

Варта адзначыць, што лішній амбіцыйнай панкі з „Ром“ пахваліцца на могучы. Пасыя аплявухі атрыманай ад польскай прэзы на агінную праланову, съкіраваную да палякоў п. Шумілінам, старшынём „Ром“ на прадмет супольнага расейска-польскага пагрому украінцаў, гэта арганізацыя далей развівае свае бязглаздныя пляны.

Урад арганізацыі рэзыдуе ў Варшаве. Ядро яе складаецца пе-раважна з маскалёў і беларускіх (Янчук, Вялецкі і іншыя) рэнэгатаў. Кадраю гэта габ'яднання можна лічыць былых гадунцоў Берасцейскай расейскай гімназіі.

Мэтаю і прадметам уздыханьня ўжменкі расейскай і маскалёў-фільскай моладзі, згуртаванай у „Роме“, зъяўляецца прызнаныне польскім урадам існавання ў межах Рэчы Паспалітай расейской, як тэрыторыяльной меншасці. Аб гэтым съняць і гэта хочуць убачыць на яве. На жаль, магчымасць асягнення гэта глятунення роўназначна з магчымасцю ўкушэння сябе за ўласны локаць. Вот жа ту-га за „съветлым“ ідэалам, які ёсё больш адсуваецца ў далечынню, падражае гістэрычны настроі. А вось ілюстрацыя гэтай гістэры. Возьмем № 271 газэты „Русское Слово“ і прачытаем там наступнае: „Расейскія дзеячы дапусціліся вялікай памылкі ў сваёй меншасці рабоче, забывшыся аб вёсцы. Пытаньне аб прызнаныне расейскай меншасці ў Польшчы астаецца і аста-не аткрытым, пакуль на зъвернущуца за падмогаю да сялян, скла-дающих большасць расейскага на-сельніцтва ў Польшчы“.

Дасюль даслоўны пераклад на-друкаванага ў „Русским Слове“ — інакш, як псыхозаю, называць пры-ведзеныя выбаркі немагчыма. Панкі гэныя відавочна забыліся аб тым, што, за больш як 30 год адраджэнскай работы, беларуское сядзянства вышла ўжо зпад маскоўскай апекі

Ужо былі падхадзячыя, але я называў-бы абноўленую нашу арганізацыю: »Беларуское Народнае Аб'яднанье Працоўных«.

M. Чаплоўскі.

і калі за 150 год беларускай паня-веркі пад Расей не далося аба-маскаліць беларусаў, дык і цяпер групка маскалёў і розных рэнэгатаў ня здолее накінуць беларускаму народу сваёй волі.

Цікайным для нас аднак зъяў-ляеща нагласьць расейцаў, каторыя публічна зъяўляюць аб сваім пахо-дзе на беларускі народ.

Паварот у бальшавіцкай нацыянальной палітыцы, каторай генэральна лінія пайшла ў кірунку адзінай і непадзельнай Рәсей, разгром усяго сапраўды беларускага Радавай Беларусі, захапіў відавочна жоўтадзёбых „Жоржиков“ з „Ром“: вывяў іх з роўнавагі.

Не ад рэчы будзе папярэдзіць маскоўскае ахвосьце ў Варшаве і ў Зах. Беларусі, што расейскую ра-боту праводзіць расейцам беларускі народ пазволіць толькі сярод расейцаў, гэта знача — сярод ста-равераў, каторыя зъяўляюцца адзіннымі відамі гэтай нацыі на нашых землях.

Спробы перакінуць русыфіка-тарскую акцыю на беларускі вёскі (аб чым цынічна хваляцца расейцы) ў вышэйменаваным нумары „Р. С.“), беларуское арганізаване грамадзянства і шырэйшыя кругі працоўных масаў будуть разглядаць як провакацыю ў адношаньню да беларускага народу і адпаведна на гэта зарэагуюць. А зарэагуюць спо-сабам настолькі вымоўным і нама-циальным, што нават грубаскурнае расейскае грамадзянства патрапіць ацаніць і прытарнавацца.

Калі ў сваім часе „Kurjer Po-ralny“ ў стацыі „Nietakt gościa“, у справе інтэрв'ю п. Шуміліна пісаў, што яшчэ не надайшоў час, каб слова маскаль выключыць з поль-скага лексыкону, дык беларусы ў праве сказаць, што гэта слова ёсьць вельмі няянічным і мала колёрытным у адношаньні да „руских людей“, што імкніцца старым звы-чаем русыфікацца беларусаў.

A. Бужанскі

Znachary i znacharstwa.

Ab tym, što polščyna siarod bie-łarusau i litoucaj nie razwodzicca, wiedajuć i razumniejszyja palaki. Wie-dajuć hetyja palaki i toje, što kali nie zasiemianili polščynaj našaha Kraju praz dobrzych 10 hadoў polskija škoły, dyk nie zapłodniacca polščynaj bielarusy i litoucy pajezdkaipolščy.

Hetak pakazwaje daświedčańle i hetak ćwierdziż zaledzna lohika ro-zumu. Ale ciapier časy eksperymen-tau (dośledai), dyk čamu-ž jaše nie zrobili sproby.

Woś i halowiacca bebekaŭskija znachary, namahajučsia dakanać to-je znacharstwam, čaho nie zdalej zra-bić matematyčna wyličyūšy polski na-cyjanalistyczny iozum.

Kab nie hawaryć na ūzwiej wie-cier, abapremisia na fakty.

Adzin polski dastojnik had. u 10 tamu skazaū, što za 50 hadoў nia bu-dzie niwodnaha bielarusa. Prajšlo 10 hadoў i ūž jasna, što hetkaje ćwier-dzjańle bylo pustym strelam u pa-wietra. Polskija škoły i polskija arha-nizacyi na bielarusaū i litoucaj amal-nia robiać upływu.

Pomsta Juhasławii nad Madziarami.

Adnačasna, kali ū Lize Narodaū juhasławianski ministr zahraničnych spraў damaheūsia niekaj satysfakcyi—pakarańnia Madziaršyny za byccam padtrymańnie terorysta, što zabilo krala Aleksandra,—u Juhasławiu adbywaūsia ździek dziaržaujan administracyi nad hramadzianami Madziaršyny. Administracyjnyja ūłady celimi masami wysialali madziarskich hramadzian z Juhasławii u Madziaršynu, wykida-

jučy ludziej z ichnych sobskich has-padarak. Wyhanianym dawali tolki pa 4–5 hadzin času sabraccia. U niektórych slemjach zdaryśla tak, što byli bački razlučany ad małaletnich dziaciej. Hetkich niesčašliučau cah-niki pryzwili u Madziaršynu celimi wahanom. Ciapier, jak padajuć haze-ty, hetyla dzikija pastupki pomsty — ździeki nad niawinnymi i biezbarnym ludźmi—spynieny.

Francuska-niamieckaje zbliżeńnie i mižnarodnaje wojska ū Saary.

U Rymie naradžaūsia h. zw. komitet troch ab prymireni Francyi z Niamiečynaj, a ū Ženewie radziła Rada Lihi Narodaū na sekretnej naradzie tak-ža nad hetaj sprawoj. Ciapier hałouñaj sprawaj miž hetymi dziaržawami jość saarski plebiscyt, ab jakim my ūzo pisali ū papiarednich

numaroch.

Woś-ža ū hetaj sprawie dahawrylisja da parazumieśnia miž saboi Niamiečyna z Francyjej, a Rada Lihi Narodaū zahranizowała specyjalny korpus mižnarodnaha wojska ū Saaru, dzie hetaje wojska budzie trymcā paradarak u časie plebiscytu (hałasawańia)

Roznyja wiestki.

Z UKRAINSKAHA ŽYĆCIA.

Kooperatyūnaja palityka. Ukrainscy mając hustu sietku kooperacyi, asabliwa ū Haličynie. Majuć i swoj Rewizyjny Sajuz Ukrainskich Kooperatywaū. Hetamu Sajuzu, jak my ūzo padawali, polskija ūłady zwuzili kruh dziejeńscy, wyłučyūšy terytoriju Wałyni, Paleśsia Chołmšyny i Łemkaūšyny.

Ciapier na Wałyni zahranizowaūsia nowy Kooperatyūn Sajuz „Hurt,” jaki ūzo paćwierdżany i skružnym su-dom u Łucku. Hetu sajuz maje prawa i zakonnaj rewizji kooperatywaū.

Pry hetym treba pajęśnić, što ū Haličynie Ukrainskaja kooperatywy ū rukach ukrainskih niezaležnikaū, a na Wałyni i praz kooperacyu starajucca bebeki rabić swaje ūpływy na Wałynskaje ukrainskaje sialanstwa.

Z POLŚCY.

Nawukowyja ūhodki. Stoleta minula 30 hadou nawukowej pracy

Prezydenta Polšcy prof. I. Mościcka-ha. Nawukowy śvet Polšcy 7 h. m. hetu jubilejswiatkau wielmi ūračysta.

Z Sojmu. — Pašla miesiačnaha pierarywu Sojm pačau budžetnuj se-siju. Ciapier wielmi staranna praceje nad konstytucyjaj konstytucyjnaja kamisja.

Maladyja endeki—nie-endeki U min. nladzielu ū Paznani adbyūsia źjezd endeckaj moładzi. Hetu źjezd moładzi wydaū rezolucyju, z jakoj wyhladaje, što endeckaja moładz chinecca da sanacyi.

Z ZAHRANICY.

Pašla zabojsztwa Kirowa ū SSRR. Zabojsztwa Kirowa ū Leninhradzie zatrwozyła balšawikou. Wa ūsich Sawietach pačausia tam dziki teror suproč niebalšawikou.

Łatyskaja presa padała, što zmo-wa na Kirowa miele być pačekam chatniaj wajny ū Sawietach, ale zdra-da niekalkich učašnikaū znowy spy-

niła celu dziejeńscy, jakaja mieła pa-čcca adnačasna ū Leninhradzie i ū M skwie. Hetaja znowa suproč balšawikou byccam była wielmi šyrokaj, što nawat achoplila GPU. Aryšta-wanyja byccam kežuć, što było ū plannach zabić i Stalina. U suwiezi z hetym pačalisia aryšty i siarod siebroū GPU.

Kamunistyčny ūrad dzieła spye-nieśnia rezałosu, što kamunistych nia lubiać i z imi waujuć i sawieckija hramadzianie ū SSRR, wydaū kamuni-kat, što ū Sawietach cicha i ,bla-hopołučno.”

12 zł. kilo chleba. U Sawietach, jak my padawali, skasawali kartački na chleb i inšja produkty. Akezwa-jecca, što skasawali kartački dzieła taho, što hetych produktaū niam. Ciapier u Sawietach aficyjalna kaſtuje kilo chleba 12 zł.

Sawieckija saldaytū ūciakajuć u Mandžuryju. Kala Mandžuryj Siewiecy trymajuć mnoha wojska. Sawieckija saldaytū pačali ūciakac u Mandžuryju z aružzam i z końmi.

Zbrojny kanflikt mlž Italijaj i Abisinijsk. Nadowiačy italjanskaje wojska zaniało častku abisinskaj tery-tori, dzie i pačalasia pierastrelka miž italjancami i abisincami. Ciapier aružnaja baračba spynienia i wyraše-jecca sprawa piereshaworami.

Z KRAJU.

Patapilisia ū wozery. Wypaū maroz i na wziorach ściaūsia lod.

Pačynaocy ad m. studzienja 1935 g., pry Bel. Inst. Gasp. i Kultury ū Vílni, budze выходаіць раз у trzy mesiacy belaruski literaturna-naukovyj часanic

„KALOSĆCE“

zamest praektabanых „ПРАМЕНЬНЯУ“. Слова „Праменьні“ belaruskija mowavedy skrytykaval, jak malaadpawedna, dyk dzieļa gētaga nazōy gēny zymyňiem na „КАЛОСЬСЕ“.

Duža prosim belaruskikh paětaū, písmeňnikaū i naukowych pracaūnikoū prysyłać nam xutčay swae tворы dzieļa drukavanja ū „Калосьсі“, a tak-ža prosim belaruskae gramadzianstva prysyłać nam padlisku i aħvarya.

Padpiska na god — 4 zł.

Adres Rédakcyi: Vílnia, Zawalnaya vulica № 1—3. Pierwy arkush „Kalośce“ ūżo addrukawany. Arkushy nastupnyj buduć drukawacca ū meru tago, jak budze nadychodzic̄ matar'jal. Uwесь pierwy numer wyjdze ne pazyńej pieršaj palowyj studzienja 1935 g.

RÉDAKCZIA.

Wincuk Adwažny.

Chłapiec.

P O W I E S Ć.

III. Ekzamin.

Z Zawałaki ū Murawanku było dwaccać wiorst. Staradaūny haścinec-tracht byu wysadženy biarozami — pa dwa rady z koñaj starany. Apryc nie-wialikich zarošlaū i biareźnikaū, daroha wiorst na dziesięć wiela praz husty dramučy les, jak nazwy-wali — Mladźwiežy Łoh, choć miadźwiadzi wywie-lisia pawoli daūno. Bliżej Murawanki daroha jšla praz mienšy les — Duboūku, hdzie sapraudy było niepadzielne dubowaje carstwa. I jašče bliżej — užo pad samaj Murawankaj — byu lasok miašany dubowa-sasnowy, tak nazywany Barawičnik, u katorm wlečna taūklisia miašanie z košykamli i zry-wali barawiki ū samaj ichnaj raińczej moładaści.

Hanula z Wincusiom išli piechatoju. Dumki ichny biehli z imi i napaūniali im dušu. Hanula pačynała niepasilnaje dziele, choć mnohija śmiaj-lisia nad joju; a drugija dziwilisia, a ūsie sumnia-walisia i praročyli z dziedzkiem Matusewičam: ni-čoha z hetaka nia budzie!

Toj, kazali, niehdzie tam wučyśia — i prah-nali; toj niechta druhi — wyjšaū sa škoły basia-kom, a Symonaū Jazep, choć slem klasau skon-čyū, u chacie byu durny i wiarnuūsia sa škoły durny.

Hanula ūsio hetu čuła pa sto razou, ale woś išla z Wincusiom i Nowuju Murawanku z tej krep-kaj nadziejaj, što Boh sraty nie pakinie.

A Wincuś išo kala matki i dumaū swaju dumku, katoraja zelacieła ūzo wielmi deloka: užo jon u fantazii zdawau ekzamin — bačky wučycia-loū i „samoha“ inspektor; ekzamin išo pamysna, inspektor jaho chwaliū, wučyciel dziwilisia, chłapcy zawidywali, a sam Wincuś ros, jak piroh na draždžach. Abo zakručywali dumki ū druhi bok: wot Wincuś stalič pry čornaj dasce ū klasie i nia moža rašyć zadačy; wučyciel padhaniaje. Wincuś śpiašajecca, ściraje — piša — ściraje i... zadača nia wychodzić. Narešcie prypomniū — wyjšla za-dača! Wincuś až padskočyū i zaśmiajaūsia na hołas.

— Sto tabie? — pytaje Hanula.

— Ničoha, zadača wyjšla! — kaža chłapiec.

Hanula ūśmichnułasia i zara wiarnułasia da swaich dumak. A chłapiec išo achwotna, choć nia

byu prwyčny da takoj dalokaj padarožy, ale nie chacieū ni adpačywač, ni zakusywač.

Pryšli ū Murawanku ū suboto pad wiečar i zatrzymisia ū swajakou, što żyli na Jurzdyce — u wiosacy, pad samaj Murawankaj: swajactwa bylo, prauda, dosyć dolokaje — prychodzilisia sabie rodnymi až u čaćwierć strečy. Nazaūtra pajši na nabaženstwa ū heradzki parachwialny kašcioł. Dziekan u Murawancy byu ličwiak, pa prožiščy Kiškielis, katoraje ū seminary pieramianili na Kiškiewi, musić dzieļa taho, kab bylo pryahejšym, dyj naahuł u tyja lituškuju mowu ličyli astatkam niepatrebnej, brydkaj i škodnaj pahan-šyny i wykarantali jaje až da samaha hruntu.

Kiškielis byu čaławiek dzieļawy; jakraz u tuju paru jon stroiū u Murawancy nowy kašcioł. Nabaženstwa było pieraniesena na mahilnik, u kaplicu. Tam na hanku była ūstrojenia ambonija, z katoraj dziekan hrymleū nawuki na celý mahilnik. Hanula z Wincusiom, stojač ū samaj hušcy naro-du, ščyra malilisia: jany miele na pamięci zaútrašni dzień — ekzamin. Narod razsypaūsia kruhom kaplicy: mužčyny stajali ščylnej masaj i malilisia, jak umieli — chto čytaū nabožnu knižku, chto pierabirau ražaniec, a chto i tak uzdychaū pabožna; babulki pasiadali na mahilkach i malilisia tak-sama, a inšja nabožna dramali. Nabaženstwa cia-nułasia niadoūha, — tolki nia bylo wiedama, što tam u małej kaplicy dziečca, bo ani ksiandza, ani nabaženstwa nia było ni čuwač, ni wideć: ščaściem tolki toje pašancawała, što na padniasieńia ūde-ryli ū syhnaturku. Chłapcy, stojačy pad muram, wyčyrali zuby da dziaučat, a dziaučaty ednym wokam pahladali na nabožnu knižku, a druhi na chłapcoū.

Ale woś skončylisia imša. Sam dziekan uzy-šoū na amboniju. Ludzi padstupili bliżej. Dziekan hawaryū nawuku — pawode zakonu, paradku i aby-čaju taho času, wiedama — papolsku; ale hawaryū tałkowa, byu praniaty sam, šyroka machaū rukami, dyk ludzi naahuł bolej — mieniej razumieli; tym-bolś, što dziekan hawaryū celym składem i ducham mowy biełaruskaj. Byu jon čaławiek praktyčny; ha-dou tryccāc byu probaršcam u biełaruskich parach-wijach, dyk paznaū prostuju dušu našaha čaławie-ka i ūmieū jaje razwarušy.

Ale woś p-siarod nawuki dziekan zatrzymaūsia, pahladzieū na ludziej i čuć-čuć uśmichnuūsia. He-ta byu znak zrazumiely tolki dla tutejšych: raptam narod tak ūshnuū da ksiandza, što čuć nia źbiu z noh Hanuli z Wincusiom.

— Sto tut stałasia? — pytała Hanula.

— Budzie panašamu! — hawaryli ludzi.

Pa hetym słabym lodzie nieścianožna pačali chadzić ludzi i ū praciale niekalkich dzion u Braslaūščynie ū waziorach utepišasia 9 asob.

Abława na waūkoū. U Dzisien-ščynie 8 i 9 h. m. byli abławy na waūkoū. Kala Plisy wyhnali z lesu stada waūkoū i 3 zabili.

Prastrelīusia, kab zabräč hrošy. Na darozie miž Juracišak i Trabau, Wałozynska pał., woźnik pošty ū Traby Zajančkoūski schawaū u lesie cennyja paštowaja pasylki i 3000 zł. hrašami, a kab pawieriły, što adobrali heta ad jaho bandyty, razpiliū burnos i prastrelī sabie ruku pad pachaj. Palicyja z doktaram symulacyju skora zaúwažyli i tady sań Zajančkoūski wa ūsia przynaūsia i pokazaū, kudy ūsie cenneści pachawaū. Zajančkoūski siadzić užo ū turmie i čakaje sudu.

Z WILNI.

Kanfiskata litoūskaj hazety. „Viln. Ryt.“ Nr. 95 zahadam Starasty na m. Wilniu skaniskawany za artykuł: „Z pryczyny čužych knih“.

Miesiac litoūskaj knižki. Bielu-čy miesiac śniežań wilenskija litoūcy paświačili swajej knizie. U hetym mle-siacy jany znajomiac swajo hramadzianstwa z značeńiem litoūskaj kni-hi, a tak ūpašyrajuć rođnuju knižku siarod šyrokich slajoū litoūskaha wi-skowaha nasielnictwa.

— Jakto, panašamu? — padumaū Wincuś i nie zrazumieū, što heta značyć; až raptam staū ławić wucham słowy niazwyčajnyja ū kaściele, adnak całkom zrazumiełyja, — bo ūzo dziekan ha-waryū „panašamu“, pabiełaruskemu.

Ułaśnie dziekan Kiškielis zawieū zwyčaj pad-kraplać polskuju nawuku prykładami z biełaruskaja žycia. Prykłady zaūsiody bywali samya prostaja, ale jarka skazany i ūziaty z rodnych žjawau: časam wielmi śmiešnyja, časam śloznyje — i tak ažyłali narod, što nichcia nia śmieū tahdy zwa-ruchnucca, zahawaryć ab čym pasteroñim, ni na-wiet padumać. Narod jak-by zastyhaū-kamianieū na miejscy: adny, z poū adkrytaj hubaj, z poū za-mioraj uśmieszkaj, śladzili hutarku, giesty i pawo-roty pramoūcy; druhi na chwilińku adrywalisia ad pramoūcy, kab mîrnuć niaznačna susiedu, što zna-čyla: — Bačyś, Janka, što jon kaža! A bahdaj ciabie tak i hetak! Praudu kaža!

A dziekan raskazywaū taki prykład:

— Čaławiek, Piatruk, išo darohaj i hetak maliūsia z celaha serca: „Božačka, daj mnie znaj-ści sto rubloū! Budu, kaža, try dni pašić — su-chim postam — i pastaūlū sw. Antoniu. Wial-zarnuji świečku.“ I treba ž heta? — znajsoū Piatruk sto rubloū! Wot jon pošći try dni i niesie świečku sw. Antoniu.

— I, zdajeccia, maje mileńkija, čaho tut bol's treba? Piatruk ščyra pamaliūsia, a Boh jaho zara pasłuchaū.. Adnak tut dzieka nia končycca: kali adzin znajsoū sto rubloū, dyk niechta druhi ich zhubiū. Jakraz hetaj darohaj išo Jakub: jon wielmi śpiašaūsia na kirma i mieū z sabo sto rubloū, kab kopić kania. Jahony sobski koñ paū unie-ścasiwym zdareñni. Wot Jakub pazyčyū na weksal, na hruby pracent, hetyla sto rubloū i išoū z imi na kirmaš. Jak jon tam hrošy zhubiū, ja nia wiedaju; ale ahledziūsia zera; wiernuūsia na swoj śled, ale ūzo hrošau nie znajsoū, bo nă Piatruk, znajsoū hrošy, pawiarnuū na druhuju darohu. Jakub z pla-čam i lamentam try dni ūshuū swaich hrošau; pie-rapytaū usich znajomych i nieznajomych. Byu u ksiandza, u papa i ū rabina: usie jamu spačuwa-li, biadawali i radzili; ksilondz i pop i rabin abjaū-lali padčas nabaženstwa ūsiamu narodu i prykazy-wali wiarnuć Jakubu hrošy; ale Piatruk čwiorda wieryū, što hrošy paslaū jamu Boh i sw. Antoni, dyk ani padumaū addać ich nazad.

— I woś abody — Piatruk i Jakub — adzin ūścasi

